

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 189 (XXXIII) — Nr. 617

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 23 iunie 2021

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 221 din 30 martie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 98 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, în redactarea anterioară modificării prin art. I pct. 24 din Legea nr. 156/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, și ale art. 98 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 188/1999, astfel cum au fost modificate prin art. I pct. 24 din Legea nr. 156/2018	2–4
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 25 din 12 aprilie 2021 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	5–15
ACTE ALE CONSILIULUI CONCURENȚEI	
388. — Ordin privind punerea în aplicare a Instrucțiunilor pentru completarea Instrucțiunilor privind individualizarea sancțiunilor pentru contravențiile prevăzute la art. 55 din Legea concurenței nr. 21/1996, puse în aplicare prin Ordinul președintelui Consiliului Concurenței nr. 1.037/2019	16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 221

din 30 martie 2021

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 98 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, în redactarea anterioară modificării prin art. I pct. 24 din Legea nr. 156/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, și ale art. 98 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 188/1999, astfel cum au fost modificate prin art. I pct. 24 din Legea nr. 156/2018

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ioana Marilena Chiorean	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan-Sorin-Daniel Chiriază.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 98 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, excepție ridicată de Curtea de Apel Craiova în Dosarul nr. 10.175/63/2017 al Curții de Apel Timișoara — Secția contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.802D/2018.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită. Magistratul-asistent referă asupra faptului că partea Curtea de Conturi a României a depus la dosar un punct de vedere prin care solicită respingerea, ca devenită inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate, întrucât prevederile de lege criticate au fost declarate ca fiind neconstituționale de către Curtea Constituțională.

3. Președintele dispune să se facă apelul și în Dosarul nr. 857D/2019, având ca obiect aceeași excepție de neconstituționalitate, ridicată de Luminița Mămularu în Dosarul nr. 3.052/85/2018 al Tribunalului Sibiu — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal.

4. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu conexarea cauzelor. Curtea, având în vedere identitatea de obiect al cauzelor, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea Dosarului nr. 857D/2019 la Dosarul nr. 1.802D/2018, care a fost primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care solicită respingerea, ca devenită inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate, întrucât, prin Decizia nr. 112 din 23 februarie 2021, Curtea Constituțională a constatat că dispozițiile de lege criticate sunt neconstituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

7. Prin Încheierea din 25 octombrie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 10.175/63/2017, **Curtea de Apel Timișoara — Secția contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 98 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de recurenta-reclamantă Curtea de Apel Craiova în cadrul soluționării recursului formulat de aceasta împotriva unei sentințe civile a Tribunalului Dolj având ca obiect „litigiu Curtea de Conturi”. Prin Decizia nr. 49 din 20 aprilie 2017, emisă de Curtea de Conturi, decizie a cărei anulare constituie obiectul cauzei de contencios administrativ în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate, Curtea de Apel Craiova — ca ordonator secundar de credite — a fost obligată să ia toate măsurile necesare în ceea ce privește încetarea raporturilor de serviciu ale funcționarilor publici care au îndeplinit în mod cumulativ condițiile de vârstă standard și stagiul de cotizare.

8. Prin Încheierea din 2 aprilie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 3.052/85/2018, **Tribunalul Sibiu — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 98 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de reclamanta Luminița Mămularu în cadrul soluționării acțiunii în contencios administrativ având ca obiect anularea Deciziei nr. 247 din 4 septembrie 2018, emisă de Direcția Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor Sibiu, prin care s-a dispus încetarea raportului de serviciu conform art. 98 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici.

9. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autoarele acesteia arată, în esență, că prevederile art. 53 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 stabilesc o limită de vârstă de pensionare de 63 de ani pentru femei și de 65 de ani pentru bărbați, limite care se ating gradual. Potrivit textului de lege criticat, încetarea de drept a raportului de serviciu al funcționarului public intervine la data îndeplinirii cumulative a condițiilor de vârstă standard și a stagiului minim de cotizare pentru pensionare. Din interpretarea coroborată a celor două prevederi rezultă că vârsta standard de pensionare este motiv de concediere. Or, vârsta standard de pensionare este diferită pentru femei în comparație cu bărbații, astfel că vârsta la care protecția împotriva concedierii a încetat este inseparabil legată de genul angajatului. Prin urmare, se creează o discriminare

directă a femeilor în raport cu bărbații sub aspectul dreptului la muncă în condiții de egalitate. Se invocă, în acest sens, dispozițiile art. 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, dispozițiile referitoare la egalitate din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, precum și Decizia Curții Constituționale nr. 387 din 5 iunie 2018, prin care s-a constatat că dispozițiile art. 56 alin. (1) lit. c) teza întâi din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii sunt constituționale în măsura în care sintagma „condiții de vârstă standard” nu exclude posibilitatea femeii de a solicita continuarea executării contractului individual de muncă, în condiții identice cu bărbatul, respectiv până la împlinirea vârstei de 65 de ani. În concluzie, se solicită admiterea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 98 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 188/1999, în măsura în care se interpretează că împlinirea vârstei de pensionare în cazul femeii, mai mică decât cea a bărbatului, constituie în mod obligatoriu motiv de concediere din partea angajatorului.

10. Curtea de Apel Timișoara — Secția contencios administrativ și fiscal apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, sens în care invocă, prin analogie, considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 387 din 5 iunie 2018, potrivit cărora încetarea raportului de muncă al femeii la o vârstă mai redusă decât a bărbatului poate și trebuie să rămână o opțiune a acesteia.

11. Tribunalul Sibiu — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, sens în care invocă, prin analogie, considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 387 din 5 iunie 2018.

12. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

13. Avocatul Poporului a transmis punctul său de vedere în Dosarul nr. 857D/2019, prin care apreciază că dispozițiile de lege criticate sunt neconstituționale, în măsura în care sintagma „condiții de vârstă standard” nu exclude posibilitatea femeii de a solicita continuarea executării contractului individual de muncă, în condiții identice cu bărbatul, respectiv până la împlinirea vârstei de pensionare pentru bărbați. În acest sens, se invocă, în esență, argumentele cuprinse în Decizia Curții Constituționale nr. 387 din 5 iunie 2018.

14. Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au transmis punctele de vedere solicitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, punctul de vedere depus la dosar, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

15. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

16. Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum reiese din încheierile de sesizare, îl constituie dispozițiile art. 98 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 365 din 29 mai 2007, astfel cum au fost

modificate prin Legea nr. 49/2010 privind unele măsuri în domeniul muncii și asigurărilor sociale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 195 din 29 martie 2010, cu următorul cuprins: „*Raportul de serviciu existent încetează de drept: [...] d) la data îndeplinirii cumulative a condițiilor de vârstă standard și a stagiului minim de cotizare pentru pensionare.*” De asemenea, obiect al excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 98 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 188/1999, astfel cum au fost modificate prin art. I pct. 24 din Legea nr. 156/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 554 din 3 iulie 2018, cu următorul cuprins: „*Raportul de serviciu existent încetează de drept: [...] d) la data îndeplinirii cumulative a condițiilor de vârstă standard și a stagiului minim de cotizare pentru pensionare dacă persoana care are competență de numire în funcția publică nu dispune aplicarea prevederilor alin. (3).*” Prin art. I pct. 25 din aceeași lege a fost introdus art. 98 alin. (3), cu următorul cuprins: „*Pe baza unei cereri formulate cu 2 luni înainte de data îndeplinirii cumulative a condițiilor de vârstă standard și a stagiului minim de cotizare pentru pensionare și cu aprobarea conducătorului autorității sau instituției publice, funcționarul public poate fi menținut în funcția publică deținută maximum 3 ani peste vârsta standard de pensionare, cu posibilitatea prelungirii anuale a raportului de serviciu.*” Ulterior sesizării Curții Constituționale, prevederile art. 98 din Legea nr. 188/1999 au fost abrogate prin art. 597 alin. (2) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 555 din 5 iulie 2019, iar soluția legislativă cuprinsă de prevederile de lege criticate a fost preluată integral de art. 517 alin. (1) lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019.

17. Ținând cont de obiectul litigiilor în cadrul căruia a fost invocată excepția de neconstituționalitate și având în vedere Decizia Curții Constituționale nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, prevederile art. 98 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 188/1999, în forma anterioară intrării în vigoare a Legii nr. 156/2018, își produc în continuare efectele juridice, deoarece acestea reprezintă temeiul juridic al Deciziei nr. 49 din 20 aprilie 2017, emisă de Curtea de Conturi, decizie a cărei anulare constituie obiectul cauzei de contencios administrativ în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate în Dosarul Curții Constituționale nr. 1.802D/2018. De asemenea, prevederile art. 98 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 188/1999, în forma ulterioară intrării în vigoare a Legii nr. 156/2018, își produc în continuare efectele juridice, deoarece acestea reprezintă temeiul juridic al Deciziei nr. 247 din 4 septembrie 2018, emisă de Direcția Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor Sibiu, decizie a cărei anulare constituie obiectul cauzei de contencios administrativ în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate în Dosarul Curții Constituționale nr. 857D/2019. În concluzie, Curtea reține că obiect al excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 98 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 188/1999, în redactarea anterioară modificării prin art. I pct. 24 din Legea nr. 156/2018, și ale art. 98 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 188/1999, astfel cum au fost modificate prin art. I pct. 24 din Legea nr. 156/2018.

18. În opinia autoarelor excepției de neconstituționalitate, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (3) privind trăsăturile statului român, art. 4

alin. (2) privind egalitatea între cetățeni, art. 16 alin. (1) privind egalitatea în drepturi, art. 16 alin. (3) teza finală privind egalitatea de șanse între femei și bărbați pentru ocuparea funcțiilor publice, art. 41 alin. (1) privind dreptul la muncă și în art. 148 alin. (2) și (4) privind integrarea în Uniunea Europeană.

19. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că prin Decizia nr. 112 din 23 februarie 2021*), nepublicată la data pronunțării prezentei decizii, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 98 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, în redactarea anterioară modificării prin art. I pct. 24 din Legea nr. 156/2018, ale art. 98 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 188/1999, astfel cum au fost modificate prin art. I pct. 24 din Legea nr. 156/2018, și ale art. 517 alin. (1) lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ și a constatat că acestea sunt constituționale în măsura în care sintagma „condiții de vârstă standard” nu exclude posibilitatea femeii de a solicita continuarea exercitării raportului de serviciu, în condiții identice cu bărbatul, respectiv până la împlinirea vârstei de 65 de ani. Curtea a avut în vedere faptul că dispozițiile criticate din Legea nr. 188/1999 au un conținut similar cu cele ale art. 56 alin. (1) lit. c) teza întâi din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii și că, prin Decizia nr. 387 din 5 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 642 din 24 iulie 2018, Curtea a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că acestea sunt constituționale în măsura în care sintagma „condiții de vârstă standard” nu exclude posibilitatea femeii de a solicita continuarea executării contractului individual de muncă, în condiții identice cu bărbatul, respectiv până la împlinirea vârstei de 65 de ani. Curtea a apreciat că încetarea raportului de muncă al femeii la o vârstă mai redusă decât a bărbatului poate și trebuie să rămână o opțiune a acesteia, în contextul social

actual. Transformarea acestui beneficiu legal într-o consecință asupra încetării contractului individual de muncă ce decurge *ope legis* dobândește valențe neconstituționale în măsura în care ignoră voința femeii de a fi supusă unui tratament egal cu cel aplicabil bărbaților.

20. În concluzie, în prezenta cauză, față de datele sesizării Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate, respectiv 25 octombrie 2018 și 2 aprilie 2019, care sunt anterioare publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a Deciziei nr. 112 din 23 februarie 2021, și având în vedere soluția de admitere pronunțată de Curtea Constituțională prin această decizie, excepția de neconstituționalitate urmează să fie respinsă, ca devenită inadmisibilă, în temeiul art. 29 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, potrivit căruia nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale.

21. Curtea mai reține că, de principiu, chiar dacă, potrivit art. 29 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, excepția de neconstituționalitate urmează să fie respinsă ca devenită inadmisibilă, potrivit jurisprudenței sale, în temeiul deciziei anterior menționate, prin care s-a admis excepția, prezenta decizie poate constitui motiv al unei cereri de revizuire, conform art. 509 alin. (1) pct. 11 din Codul de procedură civilă, raportat la incidența acestor ultime articole în speță (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 22 din 21 ianuarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 162 din 9 martie 2015, paragraful 18, Decizia nr. 866 din 10 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 1 februarie 2016, paragrafele 19—23, Decizia nr. 365 din 2 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 643 din 22 august 2016, paragraful 40, sau Decizia nr. 708 din 15 noiembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 60 din 23 ianuarie 2019, paragraful 23).

22. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca devenită inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 98 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, în redactarea anterioară modificării prin art. I pct. 24 din Legea nr. 156/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, și ale art. 98 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 188/1999, astfel cum au fost modificate prin art. I pct. 24 din Legea nr. 156/2018, excepție ridicată de Curtea de Apel Craiova în Dosarul nr. 10.175/63/2017 al Curții de Apel Timișoara — Secția contencios administrativ și fiscal și de Luminița Mămularu în Dosarul nr. 3.052/85/2018 al Tribunalului Sibiu — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Timișoara — Secția contencios administrativ și fiscal și Tribunalului Sibiu — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 30 martie 2021.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Ioana Marilena Chiorean

*) Decizia nr. 112/2021 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 353 din 7 aprilie 2021.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 25

din 12 aprilie 2021

Dosar nr. 179/1/2021

Gabriela Elena Bogasiu	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Laura-Mihaela Ivanovici	— președintele Secției I civile
Marian Budă	— președintele Secției a II-a civile
Denisa Angelica Stănișor	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Carmen Georgeta Negrilă	— judecător la Secția I civilă
Mihaela Paraschiv	— judecător la Secția I civilă
Alina Iuliana Țuca	— judecător la Secția I civilă
Mioara Iolanda Grecu	— judecător la Secția I civilă
Andreia Liana Constanda	— judecător la Secția I civilă
Veronica Magdalena Dănăilă	— judecător la Secția a II-a civilă
Rodica Dorin	— judecător la Secția a II-a civilă
Mărioara Isailă	— judecător la Secția a II-a civilă
Eugenia Voicheci	— judecător la Secția a II-a civilă
Iulia Manuela Cîrnu	— judecător la Secția a II-a civilă
Adrian Remus Ghiculescu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Ana Roxana Tudose	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Liliana Vișan	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Daniel Gheorghe Severin	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Emilia Claudia Vișoiu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept competent să judece sesizarea ce formează obiectul Dosarului nr. 179/1/2021 este legal constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 37 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu completările ulterioare.

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna Ileana Peligrad, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 38 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu completările ulterioare.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Tribunalul Olt — Secția I civilă în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarele chestiuni de drept:

„1. Dacă în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 670 alin. (1) și (6) din Codul de procedură civilă, având în vedere și Decizia R.I.L. nr. 8/2016 și Decizia nr. 15/2016 — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, Biroul executorului judecătoresc are calitate procesuală pasivă în contestația la executare în care se solicită anularea încheierii de stabilire avans cheltuieli necesare continuării procedurii de executare silită, fiind aplicabile dispozițiile art. 78 alin. (1) din Codul de procedură civilă sau ale art. 78 alin. (2) din Codul de procedură civilă referitoare la introducerea forțată în cauză, din oficiu, a altor persoane.

2. Ca urmare a răspunsului la prima întrebare, să se interpreteze dacă instanța de apel poate invoca din oficiu ca motiv de nelegalitate a hotărârii primei instanțe lipsa coparticipării procesuale pasive a Biroului executorului judecătoresc, în cazul în care acesta nu a avut calitatea de intimat în cauză, însă s-a respins contestația la executare pentru lipsa calității debitorului, motivându-se că are calitate Biroul executorului judecătoresc, cu consecința aplicării dispozițiilor art. 480 alin. (3) din Codul de procedură civilă, fiind formulată de către apelantă cerere privind trimiterea cauzei spre rejudecare.”

5. Magistratul-asistent învederează că la dosarul cauzei a fost depus raportul întocmit, comunicat părților.

6. Președintele completului, constatând că nu mai sunt alte completări, chestiuni de invocat sau întrebări de formulat din partea membrilor completului, a declarat dezbaterile închise, iar completul de judecată a rămas în pronunțare.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunilor de drept cu care a fost sesizată, a constatat următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

7. Tribunalul Olt — Secția I civilă a dispus, prin Încheierea din 12 ianuarie 2021, pronunțată în Dosarul nr. 256/311/2020*, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în baza art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la chestiunile de drept menționate.

II. Normele de drept intern care formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

8. Codul de procedură civilă

Art. 78. — (1) În cazurile expres prevăzute de lege, precum și în procedura necontencioasă, judecătorul va dispune din oficiu introducerea în cauză a altor persoane, chiar dacă părțile se împotrivesc.

(2) În materie contencioasă, când raportul juridic dedus judecătii o impune, judecătorul va pune în discuția părților necesitatea introducerii în cauză a altor persoane. Dacă niciuna dintre părți nu solicită introducerea în cauză a terțului, iar judecătorul apreciază că pricina nu poate fi soluționată fără participarea terțului, va respinge cererea, fără a se pronunța pe fond.

(3) Introducerea în cauză va fi dispusă, prin încheiere, până la terminarea cercetării procesului înaintea primei instanțe. [...]

Art. 480 — [...] (3) În cazul în care se constată că, în mod greșit, prima instanță a soluționat procesul fără a intra în judecata fondului ori judecata s-a făcut în lipsa părții care nu a fost legal citată, instanța de apel va anula hotărârea atacată și va judeca procesul, evocând fondul. Cu toate acestea, instanța de apel va anula hotărârea atacată și va trimite cauza spre rejudecare primei instanțe sau altei instanțe egale în grad cu aceasta din aceeași circumscripție, în cazul în care părțile au solicitat în mod expres luarea acestei măsuri prin cererea de apel ori prin întâmpinare; trimiterea spre rejudecare poate fi dispusă o singură dată în cursul procesului. Dezlegarea dată problemelor de drept de către instanța de apel, precum și necesitatea administrării unor probe sunt obligatorii pentru judecătoria fondului. [...]

(6) Când se constată că există un alt motiv de nulitate decât cel prevăzut la alin. (5), iar prima instanță a judecat în fond, instanța de apel, anulând în tot sau în parte procedura urmată în fața primei instanțe și hotărârea atacată, va reține procesul spre judecare, pronunțând o hotărâre susceptibilă de recurs, dacă este cazul.

Art. 670. — (1) Partea care solicită îndeplinirea unui act sau a altei activități care interesează executarea silită este obligată să avanseze cheltuielile necesare în acest scop. Pentru actele sau activitățile dispuse din oficiu, cheltuielile se avansează de către creditor. [...]

(6) Pentru sumele stabilite prin aplicarea alin. (1)–(5), încheierea constituie titlu executoriu atât pentru creditor, cât și pentru executorul judecătoresc.”

III. Expunerea succintă a procesului

9. Prin cererea înregistrată pe rolul Judecătoriei Slatina sub nr. 256/311/2020, la 13 ianuarie 2020, contestatoarea A a solicitat, în contradictoriu cu debitorul B, anularea încheierii emise de Biroul executorului judecătoresc C în cadrul Dosarului execuțional nr. 2.433/2018, prin care au fost stabilite cheltuieli de executare suplimentare ce trebuie suportate în avans de către creditoare, arătând că acestea sunt nejustificate (întrucât Biroul executorului judecătoresc nu a arătat care sunt considerentele fixării acestor sume în procesul execuțional), nelegale (deoarece încheierile sunt emise în temeiul art. 697 și următoarele din Codul de procedură civilă care reglementează instituția juridică a primării executării silită, nicidecum pe cea a cheltuielilor de executare cu sediul reglementat de art. 670 din Codul de procedură civilă) și netemeinice (pentru că executorul judecătoresc nu a precizat, în concret, ce reprezintă și pentru ce sunt necesare aceste cheltuieli suplimentare).

10. Contestatoarea a arătat că au fost încălcate dispozițiile art. 670 alin. (3) din Codul de procedură civilă, executorul judecătoresc neprecizând motivul obiectiv (actele de executare estimate a fi necesare) pentru care a solicitat aceste cheltuieli

suplimentare, precum și dispozițiile art. 657 din Codul de procedură civilă, deoarece încheierea nu poartă semnătura și ștampila Biroului executorului judecătoresc.

11. Prin Sentința civilă nr. 1.280 din 11 martie 2020 pronunțată de Judecătoria Slatina în Dosarul nr. 256/311/2020 s-a admis excepția lipsei calității procesuale pasive a intimatului-debitor și s-a respins contestația la executare formulată de către contestatoarea A, în contradictoriu cu intimatul B, ca fiind formulată împotriva unei persoane lipsite de calitate procesuală pasivă.

12. În motivarea soluției, judecătoria a reținut, în esență, față de dispozițiile art. 36 și 712 din Codul de procedură civilă, că un raport juridic precum cel dedus judecătii se naște între creditor și executorul judecătoresc, astfel că acesta din urmă dobândește calitate procesuală pasivă, stabilirea unor cheltuieli de executare nejustificat de mari reprezentând, indirect, un refuz de începere sau de continuare a procedurii de executare silită.

13. Creditorul se află astfel în situația în care, pentru a-și vedea respectat dreptul de a pune în executare creanța, este nevoit să accepte quantumul cheltuielilor cerute de executor, deoarece, în caz contrar, executorul poate refuza declanșarea sau continuarea executării silită.

14. Mai exact, deși executorul nu emite o încheiere prin care refuză expres începerea sau continuarea executării silită, în lipsa plății de către creditor a cheltuielilor stabilite, se poate ajunge la același efect al stopării procedurii de executare silită, exclusiv prin voința executorului.

15. În al doilea rând, soluția se impune și prin raportare la efectele pe care le-ar avea hotărârea pronunțată în cauză asupra raportului juridic ce a luat naștere între creditor și executorul judecătoresc.

16. Astfel, în cazul admiterii unei astfel de contestații la executare, instanța va reduce cheltuielile de executare, iar această reducere se va răsfrânge în patrimoniul executorului judecătoresc, care va fi obligat să înceapă sau să continue procedura de executare silită în limitele cheltuielilor stabilite de instanță.

17. Sub acest aspect, dacă executorului nu i se recunoaște calitatea procesuală pasivă, deși hotărârea de admitere se răsfrânge direct în patrimoniul său, acestuia i se refuză orice drept de a se apăra, pentru că, nefiind parte în proces, nu poate beneficia de nicio garanție procesuală, încălcându-i-se astfel un drept fundamental, respectiv dreptul de acces la justiție.

18. S-ar putea opina că patrimoniul executorului ar fi afectat și în situația în care contestația la executare este formulată de debitor (caz în care nu executorul judecătoresc, ci creditorul are calitate procesuală pasivă).

19. Însă, deși par identice, cele două situații sunt diferite, deoarece admiterea contestației debitorului nu afectează în realitate patrimoniul executorului. În ipoteza reducerii cheltuielilor de executare ca urmare a admiterii contestației debitorului, în măsura în care acestea au fost deja plătite de creditor, ele rămân în patrimoniul executorului.

20. Mai exact, restituirea către creditor a cheltuielilor de executare pe care instanța le-a constatat nelegal stabilite în urma contestației debitorului nu se face în temeiul hotărârii judecătorești pronunțate în acest proces, ci fie se face de bunăvoie de către executor, fie în urma unei alte acțiuni în instanță, formulată de creditor, acțiune în care, de asemenea, calitate pasivă are tot executorul judecătoresc, ca parte a raportului juridic litigios creat.

21. Un alt aspect legat de soluția pronunțată în cauză este suportarea consecințelor pierderii procesului, respectiv plata cheltuielilor de judecată.

22. În situația în care, în litigiul de față, s-ar aprecia că debitorul este cel care are calitate procesuală pasivă (iar nu

executorul judecătoresc), dat fiind faptul că partea care pierde procesul va fi obligată să plătească cheltuielile de judecată (art. 453 din Codul de procedură civilă), s-ar ajunge ca, în cazul în care contestația la executare este admisă, debitorul să fie obligat să plătească creditorului cheltuieli de judecată, deși nu are absolut nicio culpă referitoare la stabilirea de către executorul judecătoresc a cuantumului cheltuielilor de executare.

23. Judecătoria a reținut, de asemenea, că în sensul aceleiași opinii s-a exprimat și Înalta Curte de Casație și Justiție în considerentele Deciziei nr. 8/2016 pronunțate în soluționarea unui recurs în interesul legii.

24. Toate aceste aspecte dovedesc faptul că în situația contestării cheltuielilor de executare stabilite de executorul judecătoresc, raportul litigios ia naștere între creditor și executorul judecătoresc. Debitorul nu doar că nu este parte în acest raport, ci este posibil ca nici să nu fi luat cunoștință de existența acestuia, în cazurile în care executarea silită nu a fost încă demarată.

25. În consecință, s-a constatat că intimatul chemat în judecată (respectiv debitorul) nu are calitate procesuală pasivă în cauză, motiv pentru care a fost respinsă contestația la executare ca fiind formulată împotriva unei persoane lipsite de calitate procesuală pasivă.

26. Împotriva acestei sentințe a formulat apel contestatoarea A, solicitând anularea hotărârii apelate și trimiterea cauzei spre rejudecare la instanța de fond, conform prevederilor art. 480 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

27. Apelanta a arătat că, pronunțându-se în sensul admiterii excepției lipsei calității procesuale pasive a debitorului, instanța de fond a apreciat, în mod eronat, că doar executorul judecătoresc poate avea calitate procesuală pasivă în cauză, în contextul în care contestația are ca obiect încheierea de stabilire de către executor a cheltuielilor suplimentare de executare.

28. Sub un prim aspect, instanța de apel urmează să constate că raționamentul judecătorului fondului este în vădită contradicție atât cu legislația incidentă, cât și cu jurisprudența constantă stabilită la nivelul instanțelor judecătorești, precum și la nivelul Curții Constituționale a României.

29. Un al doilea aspect privește nelegalitatea sentinței apelate, care rezultă și din neobservarea dispozițiilor art. 78 alin. (2) din Codul de procedură civilă; astfel, în contextul în care opinia instanței de fond este în sensul că această cauză se poate soluționa numai în contradictoriu cu executorul judecătoresc, instanța avea obligația de a pune în discuția părților necesitatea introducerii în cauză a executorului. Numai în măsura în care instanța ar fi pus în discuția părților introducerea în cauză a executorului, iar părțile s-ar fi opus, instanța era îndreptățită să respingă cererea, fără a se pronunța pe fond.

30. Având în vedere neîndeplinirea în cauză a celor două condiții cumulative prevăzute expres de dispozițiile art. 78 alin. (2) din Codul de procedură civilă, este evident că soluția instanței este una profund eronată, părțile neavând posibilitatea de a dezbate legalitatea și oportunitatea introducerii în cauză a executorului.

31. Un al treilea aspect privește faptul că acțiunea formulată a fost introdusă cu bună-credință, cu singurul scop de a înlătura abuzul executorului judecătoresc reprezentat de stabilirea unor cheltuieli de executare suplimentare, vădit nejustificate, pretinse în contextul obținerii unei exclusivități de executare a debitorilor apelantei din circumscripția Curții de Apel Craiova.

32. La termenul din 29 septembrie 2020, tribunalul a apreciat necesară lămurirea cadrului procesual și, din oficiu, a dispus citarea părților cu mențiunea de a-și exprima punctul de vedere cu privire la eventuala incidență în cauză a prevederilor art. 78 alin. (1) coroborat cu art. 670 alin. (1) și (6) din Codul de

procedură civilă în raport cu interpretarea instanței supreme, așa cum rezultă din Decizia nr. 8/2016 pronunțată în soluționarea unui recurs în interesul legii și Decizia nr. 15/2016 pronunțată de Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

33. Contestatoarea a depus precizări, prin care a apreciat că Biroul executorului judecătoresc nu are calitate procesuală pasivă. Intimatul-debitor nu a depus precizări în sensul celor solicitate.

34. Tribunalul, după ce a invocat din oficiu excepția lipsei coparticipării procesuale obligatorii a Biroului executorului judecătoresc C, a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la dezlegarea chestiunilor de drept vizând interpretarea și aplicarea dispozițiilor arătate în decizia de față, apreciind că sesizarea este necesară pentru soluționarea cauzei inclusiv din perspectiva excepției invocate și a suspendat judecarea cauzei până la pronunțarea instanței supreme.

IV. Motivele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

35. Tribunalul Olt a constatat admisibilitatea sesizării, în conformitate cu prevederile art. 519 din Codul de procedură civilă, reținând următoarele:

a) instanța de sesizare este investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță. Astfel, cauza are ca obiect contestație la executare, soluționată în primă instanță de judecătoria, iar împotriva sentinței nu poate fi exercitată decât calea de atac a apelului, de competența tribunalului;

b) de lămurire a modului de interpretare a dispozițiilor arătate depinde soluționarea pe fond a cauzei, întrucât se poate aprecia că există o contrarietate între dispozitiv și considerente și sunt formulate critici în apel inclusiv cu privire la obligația primei instanțe de a face aplicarea prevederilor art. 78 alin. (1) sau art. 78 alin. (2) din Codul de procedură civilă;

c) problema de drept enunțată este nouă, deoarece, prin consultarea jurisprudenței, s-a constatat că asupra acestei probleme Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat prin-o altă hotărâre anterioară.

Dispozițiile art. 670 din Codul de procedură civilă, incidente în speță, își regăsesc corespondentul în prevederile art. 371⁷ din Codul de procedură civilă de la 1865, care se află în vigoare de mult timp, fără modificări substanțiale.

Chestiunea calității procesuale pasive a executorului judecătoresc în procedura contestației la executare a făcut obiectul mai multor hotărâri pronunțate atât de Înalta Curte de Casație și Justiție, cât și de Curtea Constituțională. Jurisprudența Curții Constituționale este în sensul că executorul judecătoresc nu ar avea calitate procesuală pasivă în contestațiile la executare, cu mențiunea că în Decizia nr. 572/2017 a instanței de contencios constituțional se face referire și la situațiile de excepție în care executorul judecătoresc are calitate procesuală pasivă, cu trimitere la Decizia nr. 8/2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii.

Cu privire la obiectul specific al contestației la executare împotriva încheierii de stabilire a cheltuielilor de executare, relevante sunt următoarele considerente ale Deciziei nr. 8/2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii:

„23. Într-adevăr, pe lângă dreptul executorului judecătoresc de a sesiza instanța de executare, anumite dispoziții procesuale reglementează expres și situațiile în care acesta poate fi chemat în instanță, conferindu-i calitate procesuală pasivă. Astfel este ipoteza reglementată de art. 399 alin. (1) din Codul de procedură civilă din 1865 [corespondent art. 712 alin. (1) teza a doua din Codul de procedură civilă], respectiv cazul refuzului începerii executării silită sau a întocmirii unui act de executare în condițiile prevăzute de lege, precum și ipoteza formulării unei contestații

de către creditor împotriva încheierii de stabilire a cheltuielilor de executare [art. 670 alin. (4) din Codul de procedură civilă], în această din urmă situație efectul reducerii acestor cheltuieli de către instanța de executare fiind răsfrânt direct în patrimoniul executorului judecătoresc”.

Astfel, nu se poate afirma că hotărârile pronunțate de instanța supremă și de Curtea Constituțională a României sunt contradictorii. Însă jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție este în sensul recunoașterii calității procesuale pasive a executorului judecătoresc în anumite cazuri, în speță interesând ipoteza formulării unei contestații de către creditor împotriva încheierii de stabilire a cheltuielilor de executare [art. 670 alin. (4) din Codul de procedură civilă].

Or, această chestiune nu este pe deplin lămurită în privința modului de aplicare în cadrul contestației la executare, și anume dacă executorul judecătoresc are calitate procesuală pasivă alături de debitor, cu consecința aplicării dispozițiilor art. 78 alin. (1) din Codul de procedură civilă sau ale art. 78 alin. (2) din Codul de procedură civilă referitoare la introducerea forțată în cauză, din oficiu, a altor persoane, cu atât mai mult fiind necesară interpretarea acestor texte din perspectiva modalității de aplicare a lor în calea de atac devolutivă a apelului, raportat la dispozițiile art. 480 alin. (3) sau ale art. 480 alin. (6) din Codul de procedură civilă, în condițiile restrictive prevăzute de art. 478 alin. (1) din Codul de procedură civilă, precum și de art. 78 alin. (3) din același act normativ.

De asemenea, nu se poate afirma că, în prezent, există o practică judiciară contradictorie consistentă, formată pe parcursul unei perioade îndelungate de timp. Există o practică judiciară majoritară în sensul că executorul judecătoresc nu are calitate procesuală pasivă în contestația la executare, însă în situația în care se solicită anularea încheierii de stabilire în avans a cheltuielilor necesare continuării procedurii de executare silită, chestiunea calității procesuale pasive a executorului și, mai ales, a coparticipării procesuale pasive cu aplicarea dispozițiilor art. 78 alin. (1) din Codul de procedură civilă sau ale art. 78 alin. (2) din Codul de procedură civilă referitoare la introducerea forțată în cauză, din oficiu, a altor persoane în apel, este relativ nouă, având în vedere că interpretarea instanței supreme prin Decizia nr. 8/2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii nu are o vechime îndelungată, nu este pe deplin lămuritoare și nici nu i s-a dat eficiență în practica judiciară, în calea de atac a apelului.

Mai mult, în contestația la executare de față, în care se solicită anularea încheierii de stabilire avans cheltuieli necesare continuării procedurii de executare silită, se au în vedere nu doar prevederile art. 670 alin. (4) din Codul de procedură civilă, ci și cele ale art. 670 alin. (1) din același act normativ, cu referire la Decizia nr. 15/2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

Astfel, este o problemă de drept reală, întrucât norma de drept este îndoielnică, imperfectă sau neclară, legată de posibilitatea de a interpreta diferit textele de lege arătate, care nu sunt corelate.

Prin urmare, așa cum a arătat instanța supremă, cerința nouității trebuie să se circumscrie scopului instituției hotărârii prealabile, acela de a răspunde necesității preîntâmpinării jurisprudenței neunitare. Or, acest scop poate fi atins prin interpretarea dispozițiilor legale arătate, întrucât instanțele nu le-au dat încă o anumită interpretare și aplicare majoritară la nivel jurisprudențial. Mai mult, condiția nouității este îndeplinită, întrucât se impun anumite clarificări, în contextul legislativ arătat, astfel cum a fost interpretat prin Decizia nr. 8/2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii (paragraful 23), cu referire și la

Decizia nr. 15/2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, de natură să impună reevaluarea sau reinterpretarea normelor de drept analizate.

d) Problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție, consultate la 15 ianuarie 2021.

S-a menționat că prin Încheierea din 24 noiembrie 2020, pronunțată de Tribunalul Olt — Secția I civilă, în Dosarul nr. 416/207/2020*, s-a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru a pronunța o hotărâre prealabilă cu privire la dezlegarea unor chestiuni de drept asemănătoare. Însă, în cauza de față, soluția dată de judecătoria este diferită: s-a respins contestația la executare pentru lipsa calității debitorului, motivându-se că Biroul executorului judecătoresc are calitate procesuală, iar în apel a fost formulată de către apelantă cerere privind trimiterea cauzei spre rejudecare. De asemenea, în cauza de față, având în vedere și considerentele sentinței atacate — aspecte cu privire la care apelanta-creditoare a formulat critici — tribunalul a invocat excepția lipsei coparticipării procesuale pasive a Biroului executorului judecătoresc C.

V. Punctul de vedere al titularului sesizării

36. Referitor la problemele de drept ce fac obiectul prezentei sesizări, instanța de trimitere a avut în vedere interpretarea din paragraful 23 al Deciziei nr. 8/2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, în care se arată că anumite dispoziții procesuale reglementează expres și situațiile în care executorul judecătoresc poate fi chemat în instanță, conferindu-i calitate procesuală pasivă, fiind menționată și ipoteza formulării unei contestații de către creditor împotriva încheierii de stabilire a cheltuielilor de executare [art. 670 alin. (4) din Codul de procedură civilă], în această din urmă situație efectul reducerii acestor cheltuieli de către instanța de executare răsfrângându-se direct în patrimoniul executorului judecătoresc.

37. Din considerentele acestei decizii rezultă că, în baza legii, mai exact a anumitor dispoziții procesuale, cum sunt cele ale art. 670 alin. (4) din Codul de procedură civilă, executorul judecătoresc are calitate procesuală pasivă.

38. În opinia completului, prevederile art. 670 alin. (1) raportat la dispozițiile alin. (6) al aceluiași articol din Codul de procedură civilă pot fi interpretate în același sens, și anume că îi conferă executorului judecătoresc calitate procesuală pasivă, întrucât și în această situație hotărârea instanței de executare produce efecte care se răsfrâng direct în patrimoniul executorului judecătoresc, având în vedere și Decizia nr. 15/2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

39. Totodată, se apreciază că executorul judecătoresc are calitate procesuală pasivă alături de debitor, raportat la prevederile art. 645 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la jurisprudența Curții Constituționale în materie, precum și la interpretările instanței supreme cuprinse în Decizia nr. 8/2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursurilor în interesul legii, care nu exclud debitorul din raportul juridic execuțional și nici ca parte în executarea silită, fiind contestat un act de executare silită, și anume încheierea de stabilire avans cheltuieli necesare continuării procedurii de executare silită, declanșată la cererea creditoarei împotriva debitorului din contractul de credit.

40. Se rețin dispozițiile art. 645 alin. (1) din Codul de procedură civilă, potrivit cărora sunt părți în procedura de executare silită creditorul și debitorul, precum și considerentele Deciziei nr. 572/2017 a Curții Constituționale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 55 din 18 ianuarie 2018 (paragrafele 18—21 ale acesteia).

41. S-a subliniat faptul că situația din cauza de față nu este, în niciun caz, similară sub raportul părților din contestația la executare, cu aceea care a dus la pronunțarea Deciziei nr. 15/2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, relevant, în acest sens, fiind paragraful 50 al acesteia.

42. Mai mult, în cauza de față sunt invocate motive de nelegalitate a încheierii de stabilire avans cheltuieli necesare continuării procedurii de executare silită, raportat la prevederile art. 657 din Codul de procedură civilă, lipsa motivelor de fapt și de drept, a semnăturii și ștampilei executorului, și anume critici cu privire la un act de executare silită, iar nu cu privire la caracterul de titlu executoriu al încheierii — în acest ultim caz fiind necesar a se verifica și condițiile menționate în paragrafele 57 și 58 din Decizia nr. 15/2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

43. Prin urmare, întrucât completul a apreciat că dispozițiile art. 670 alin. (1) din Codul de procedură civilă raportat la prevederile alin. (6) al aceluiași articol conferă executorului judecătoresc calitate procesuală pasivă alături de debitor față de interpretarea din pct. 23 al Deciziei nr. 8/2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, ar fi aplicabil art. 78 alin. (1) din Codul de procedură civilă, text potrivit căruia, în cazurile expres prevăzute de lege, judecătorul va dispune din oficiu introducerea în cauză a altor persoane, chiar dacă părțile se împotrivesc.

44. Însă, așa cum s-a arătat și în doctrină, cazurile expres prevăzute de lege nu sunt cele create pe cale jurisprudențială, fie ea chiar și a instanței supreme. Nici practica judiciară nu urmează această optică privind extinderea sferei de aplicare a dispozițiilor art. 78 alin. (1) din Codul de procedură civilă la alte cazuri neprevăzute expres de lege, apreciind că nu se poate adăuga, pe cale de interpretare, la actele normative în vigoare, mai ales că la alin. (2) al aceluiași articol este reglementată chiar ipoteza tuturor celorlalte cereri formulate în materie contencioasă.

45. Așadar, s-ar putea interpreta în cauza de față că sunt aplicabile prevederile art. 78 alin. (2) din Codul de procedură civilă, în sensul că, în materie contencioasă, când raportul juridic dedus judecății o impune, judecătorul va pune în discuția părților necesitatea introducerii în cauză a altor persoane. În speță, dată fiind formularea unei contestații de către creditoare împotriva încheierii de stabilire a cheltuielilor pe care trebuie să le avanseze pentru continuarea executării [art. 670 alin. (1) din Codul de procedură civilă], efectul reducerii acestor cheltuieli de către instanța de executare se răsfrânge direct în patrimoniul executorului judecătoresc, astfel că textul se poate interpreta în sensul că raportul juridic dedus judecății impune participarea Biroului executorului judecătoresc.

46. Astfel, se impune lămurirea acestor chestiuni, de care depinde și modalitatea de aplicare a lor în calea de atac a apelului.

47. În ipotezele reglementate de dispozițiile art. 78 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța are obligația, iar nu facultatea, de a dezvolta cadrul procesual, chiar în ipoteza existenței unei opoziții din partea părților. Dată fiind această obligație, în mod just se apreciază că aceasta nu este o aplicație a principiului rolului activ al judecătorului, în baza căruia îi este conferită o anumită putere de apreciere, respectiv posibilitatea de a lua o hotărâre în baza oportunității. În lucrările de specialitate a fost exprimată aceeași viziune, în sensul că, în cazurile „expres prevăzute” de lege, introducerea în cauză a unui terț de către instanță nu este decât expresia conformării instanței la dispozițiile imperative ale legii, indiferent de „oportunitatea judiciară” a unei asemenea măsuri — prezumată absolut și *a priori* de către legiuitor — și indiferent de aprecierea

părților (I. Deleanu, Noul Cod de procedură civilă — Comentariu pe articole, Editura Universul Juridic, București, 2013, p. 144.).

48. În cazul alin. (1) al art. 78 din Codul de procedură civilă, neintroducerea în cauză din oficiu de către instanță a terțului în cazurile expres prevăzute de lege este sancționată cu nulitatea absolută extrinsecă, potrivit art. 176 pct. 6 din Codul de procedură civilă, a hotărârii primei instanțe, aceasta putând fi invocată în calea de atac a apelului sau a recursului de orice persoană interesată, iar ca motiv de ordine publică, conform art. 479 din Codul de procedură civilă, inclusiv de către instanța ierarhic superioară. Soluția în acest caz ar fi de anulare sau casare a sentinței civile și trimiterea cauzei spre rejudecare primei instanțe, care va fi obligată să dispună citarea terțului, respectând procedura reglementată de dispozițiile art. 79 din Codul de procedură civilă. Însă, dacă nicio parte nu a solicitat expres aceasta prin cererea de apel ori prin întâmpinare, anularea hotărârii primei instanțe și trimiterea cauzei spre rejudecare primei instanțe nu își poate găsi temei legal în dispozițiile art. 480 alin. (3) din Codul de procedură civilă, fiind încălcat principiul disponibilității, și nici în justificarea asigurării în favoarea terțului a dublului grad de jurisdicție, care nu este un principiu consacrat constituțional și nici al procesului civil.

49. În practica judiciară, în cazul nerespectării prevederilor art. 78 alin. (1) din Codul de procedură civilă, s-a adoptat și soluția anulării hotărârii primei instanțe, cu reținerea cauzei spre judecare, în aplicarea dispozițiilor art. 480 alin. (6) din Codul de procedură civilă, soluție criticabilă prin raportare la art. 478 alin. (1), (3) și art. 78 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

50. În consecință, pentru a da eficiență în apel dispozițiilor art. 78 alin. (1) din Codul de procedură civilă, este necesar să se interpreteze dacă instanța de apel poate invoca din oficiu ca motiv de nelegalitate a hotărârii primei instanțe lipsa coparticipării procesuale pasive a Biroului executorului judecătoresc, în cazul în care acesta nu a avut calitatea de intimat în cauză, alături de debitor, însă s-a respins contestația la executare pentru lipsa calității debitorului, motivându-se că are calitate Biroul executorului judecătoresc, cu consecința aplicării dispozițiilor art. 480 alin. (3) din Codul de procedură civilă, fiind formulată de către apelantă cerere privind trimiterea cauzei spre rejudecare. Se rețin și condițiile restrictive prevăzute de art. 478 alin. (1) din Codul de procedură civilă, de art. 78 alin. (3) din același act normativ, precum și faptul că apelanta a fost de acord și cu aplicarea dispozițiilor art. 480 alin. (6) din Codul de procedură civilă.

51. În situația în care se interpretează că în cauza de față sunt aplicabile prevederile art. 78 alin. (2) din Codul de procedură civilă cu privire la calitatea procesuală pasivă a Biroului executorului judecătoresc, alături de debitor, în contestația la executare promovată de creditoare, prin care aceasta solicită anularea încheierii de stabilire a cheltuielilor pe care trebuie să le avanseze pentru continuarea executării silite, omisiunea primei instanței de a pune în discuție necesitatea introducerii unui terț nu poate fi invocată direct de către părți în calea de atac a apelului ori de către instanța de control judiciar din oficiu, nereprezentând un motiv de ordine publică, ci unul de ordine privată. Nulitatea este una relativă, iar nu absolută și nu poate fi invocată direct în calea de atac de către părți și nici de către instanța de apel sau recurs din oficiu, cu consecința trimiterii cauzei primei instanțe. Această soluție este confirmată și de doctrină, care concluzionează că, în cazurile prevăzute de art. 78 alin. (2) din Codul de procedură civilă, nici părțile și nici instanța de control judiciar, din oficiu, nu ar putea invoca direct în căile de atac împrejurarea că, deși raportul juridic dedus judecății o impune, instanța care a pronunțat hotărârea atacată nu a pus în discuția părților necesitatea introducerii în cauză a altor persoane (G. Boroș, M. Stancu, Drept procesual civil, ediția a 4-a, revizuită

și adăugită, Editura Hamangiu, 2017, p. 160; în același sens M. Tăbărcă, *Drept procesual civil* 2017, vol. I, p. 454.). Cu toate acestea, instanțele judecătorești au adoptat și soluția anulării sau casării hotărârii primei instanțe, fie luând act de invocarea nelegalității direct de către părți în calea de atac, fie invocând din oficiu nesocotirea dispozițiilor art. 78 alin. (2) din Codul de procedură civilă și trimitând cauza spre rejudecare.

52. Astfel, completul a apreciat că sesizarea privește o problemă de drept reală, întrucât norma de drept este îndoielnică, imperfectă sau neclară, legată de posibilitatea de a interpreta diferit textele de lege arătate, care nu sunt corelate.

VI. Punctul de vedere al părților

53. Prin punctul de vedere exprimat, contestatoarea A a apreciat, în principal, că sesizarea este inadmisibilă, deoarece nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă sub aspectul caracterului de noutate al chestiunii de drept.

În subsidiar, pe fondul problemelor ridicate prin sesizare, a arătat că executorul judecătoresc nu are calitate procesuală pasivă în contestația la executare în care se solicită anularea încheierii de stabilire a cheltuielilor pe care trebuie să le avanseze pentru continuarea executării silită, iar în măsura în care această calitate ar exista, executorul judecătoresc ar trebui introdus în cauză din oficiu, în temeiul art. 78 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

54. Intimatul B nu a formulat un punct de vedere asupra chestiunii de drept invocate.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

55. Din punctele de vedere și jurisprudența înaintate de curțile de apel s-au conturat interpretări diferite ale problemelor de drept ce formează obiectul sesizării, după cum urmează:

— Biroul executorului judecătoresc are calitate procesuală pasivă în contestația la executare în care se solicită anularea încheierii de stabilire avans cheltuieli necesare continuării procedurii de executare silită, această opinie fiind împărtășită de: Judecătoria Onești, Tribunalul Neamț — Secția a II-a civilă și de contencios administrativ, Judecătoria Piatra-Neamț, Tribunalul Covasna, Tribunalul București, Tribunalul Ilfov, Tribunalul Ialomița, Judecătoria Cornetu, Judecătoria Jibou, Tribunalul Bistrița-Năsăud — Secția I civilă, Judecătoria Galați, Curtea de Apel Iași — Secția civilă, Tribunalul Iași — Secția I civilă, Tribunalul Bihor — Secția a II-a civilă, Judecătoria Buzău, Tribunalul Suceava — Secția I civilă, Curtea de Apel Timișoara — Secția a II-a civilă și Judecătoria Lugoj, în sens contrar pronunțându-se Judecătoria Moinești, Tribunalul Neamț — Secția I civilă, Judecătoria Roman, Judecătoria Bicăz, Judecătoria Brașov, Judecătoria Giurgiu, Judecătoria Bufta, Judecătoria Videle, Tribunalul Cluj — Secția civilă, Tribunalul Sălaj, Judecătoria Năsăud, Tribunalul Dolj, Tribunalul Gorj, Judecătoria Tecuci, Judecătoria Răducăneni, Tribunalul Satu Mare, Judecătoria Câmpina, Judecătoria Văleni de Munte, Judecătoria Botoșani și Judecătoria Rădăuți;

— nu sunt aplicabile dispozițiile art. 78 alin. (1) din Codul de procedură civilă sau ale art. 78 alin. (2) din Codul de procedură civilă referitoare la introducerea forțată în cauză, din oficiu, a altor persoane (Judecătoria Brașov, Judecătoria Sfântu Gheorghe, Tribunalul București și judecătoriile arondate acestuia, Tribunalul Ilfov, Tribunalul Teleorman, Judecătoria Jibou și Judecătoria Iași), în sens contrar opinând Judecătoria Onești, Tribunalul Neamț — Secția a II-a civilă de contencios administrativ și fiscal, Judecătoria Piatra-Neamț, Tribunalul Ialomița, Judecătoria Turnu Măgurele, Judecătoria Galați — Secția civilă, Curtea de Apel Iași — Secția civilă, Tribunalul Bihor — Secția a II-a civilă, Judecătoria Buzău, Tribunalul Suceava — Secția I civilă și Curtea de Apel Timișoara — Secția a II-a civilă;

— instanța de apel nu poate invoca din oficiu ca motiv de nelegalitate a hotărârii primei instanțe lipsa coparticipării procesuale pasive a Biroului executorului judecătoresc, în cazul în care acesta nu a avut calitatea de intimat în cauză, cu consecința aplicării dispozițiilor art. 480 alin. (3) sau ale art. 480 alin. (6) din Codul de procedură civilă, în lipsa cererii părților privind transmiterea cauzei spre rejudecare și în condițiile restrictive prevăzute de art. 478 alin. (1) din Codul de procedură civilă, precum și de art. 78 alin. (3) din Codul de procedură civilă (Tribunalul Neamț, Tribunalul București și judecătoriile arondate acestuia, Tribunalul Ilfov, Tribunalul Teleorman, Judecătoria Năsăud, Curtea de Apel Iași — Secția civilă, Judecătoria Răducăneni, Curtea de Apel Timișoara — Secția a II-a civilă), în sens contrar pronunțându-se Judecătoria Bacău, Judecătoria Onești, Judecătoria Piatra-Neamț, Tribunalul Ialomița, Judecătoria Turnu Măgurele, Tribunalul Cluj și Tribunalul Suceava — Secția I civilă.

56. Ministerul Public, prin Adresa nr. 173/C/295/III-5/2021 din 1 martie 2021, a arătat că la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil nu se verifică, în prezent, practică judiciară, în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării formulate de Tribunalul Olt — Secția I civilă.

VIII. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție și a Curții Constituționale

57. La nivelul Curții Constituționale prezintă relevanță următoarele decizii: nr. 572 din 21 septembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 55 din 18 ianuarie 2018, nr. 631 din 26 iunie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 518 din 1 august 2007, nr. 935 din 7 iulie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 706 din 6 octombrie 2011, nr. 1.305 din 4 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 30 din 13 ianuarie 2012, nr. 503 din 7 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 892 din 9 decembrie 2014, și nr. 162 din 22 aprilie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 314 din 9 mai 2003.

58. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, prin Decizia nr. 8 din 16 mai 2016, pronunțată în Dosarul nr. 4/2016 și publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 480 din 28 iunie 2016, a admis recursul în interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și, în consecință, a stabilit că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 2 alin. (1) și art. 7 lit. a) din Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești, republicată, cu modificările și completările ulterioare, raportat la art. 460 alin. 1, art. 246 alin. 1 și 3 și art. 274 alin. 1 din Codul de procedură civilă din 1865, în prezent art. 790 alin. (1), art. 406 alin. (1) și (3) și art. 453 alin. (1) din Codul de procedură civilă, executorul judecătoresc nu poate fi obligat la plata cheltuielilor de judecată, în situația în care acesta a renunțat la cererea de validare a popririi ori cererea a fost respinsă de instanță, ca urmare a îndeplinirii obligațiilor de către terțul poprit sau de către debitor.

59. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, prin Decizia nr. 15 din 23 mai 2016, pronunțată în Dosarul nr. 562/1/2016 și publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 741 din 23 septembrie 2016, a admis sesizarea formulată de Tribunalul București — Secția a IV-a civilă și a stabilit că:

„a) În interpretarea dispozițiilor art. 371⁷ alin. 1, 2 și 4 din Codul de procedură civilă de la 1865 și a dispozițiilor art. 39 alin. (3) din Legea nr. 188/2000, procesul-verbal întocmit de către executor, privind cheltuielile de executare care trebuie avansate de către creditor, constituie titlu executoriu împotriva acestuia.

b) Dispozițiile art. 3717 din Codul de procedură civilă de la 1865 nu au caracter imperativ cu privire la modalitatea în care executorul își poate recupera cheltuielile de executare, pe baza procesului-verbal ce constituie titlu împotriva creditorului sau a convenției încheiate cu acesta.”

60. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, prin Decizia nr. 16 din 15 martie 2021, pronunțată în Dosarul nr. 3.412/1/2020 (nepublicată la data soluționării sesizării de față*), a respins ca inadmisibilă sesizarea formulată de Tribunalul Olt — Secția I civilă, referitoare la următoarele chestiuni de drept:

„1. Dacă în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 670 alin. (1) și (6) din Codul de procedură civilă, având în vedere și Decizia R.I.L. nr. 8/2016 și Decizia nr. 15/2016 — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, Biroul executorului judecătoresc are calitate procesuală pasivă în contestația la executare în care se solicită anularea încheierii de stabilire avans cheltuieli necesare continuării procedurii de executare silită, fiind aplicabile dispozițiile art. 78 alin. (1) din Codul de procedură civilă sau ale art. 78 alin. (2) din Codul de procedură civilă referitoare la introducerea forțată în cauză, din oficiu, a altor persoane.

2. Ca urmare a răspunsului la prima întrebare, să se interpreteze dacă instanța de apel poate invoca din oficiu ca motiv de nelegalitate a hotărârii primei instanțe lipsa coparticipării procesuale pasive a Biroului executorului judecătoresc, în cazul în care acesta nu a avut calitatea de intimat în cauză, cu consecința aplicării dispozițiilor art. 480 alin. (3) sau ale art. 480 alin. (6) din Codul de procedură civilă, în lipsa cererii părților privind trimiterea cauzei spre rejudecare și în condițiile restrictive prevăzute de art. 478 alin. (1) din Codul de procedură civilă, precum și de art. 78 alin. (3) din Codul de procedură civilă”.

IX. Raportul asupra chestiunii de drept

61. Prin raportul întocmit conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă s-a apreciat că sesizarea nu îndeplinește condițiile de admisibilitate prevăzute de lege.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție

X.1. Asupra admisibilității sesizării

62. Cu titlu prealabil, se impune observația că sesizarea formulată în prezenta cauză este similară celei care a făcut obiectul Dosarului nr. 3.412/1/2020 și care a fost declarată inadmisibilă prin Decizia nr. 16 din 15 martie 2021 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, nepublicată la data pronunțării prezentei decizii.

63. Condițiile de admisibilitate pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, ce trebuie întrunite cumulativ, în conformitate cu dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, sunt următoarele: existența unei cauze aflate în curs de judecată, în ultimă instanță; cauza care face obiectul judecării să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza; ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată; chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită să prezinte caracter de noutate; chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

64. Procedând la analiza admisibilității sesizării, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept constată următoarele:

65. Primele două condiții formale prevăzute de legiuitor pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile sunt îndeplinite.

Astfel, litigiul în care s-a formulat sesizarea este în competența legală de soluționare a unui complet de judecată din cadrul Tribunalului Olt, iar instanța de trimitere investită cu soluționarea căii de atac a apelului urmează să judece contestația la executare, în ultimă instanță, conform art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă, prin pronunțarea unei decizii care, potrivit art. 718 alin. (1) coroborat cu art. 634 alin. (1) pct. 5 din Codul de procedură civilă, este definitivă.

66. În ceea ce privește condiția ivirii unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată, se reține că în jurisprudența sa, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a reținut în mod constant că obiectul sesizării l-ar putea constitui atât o chestiune de drept material, cât și una de drept procedural, dacă, prin consecințele pe care le produc, interpretarea și aplicarea normei de drept au aptitudinea să determine soluționarea pe fond a cauzei, respectiv rezolvarea raportului de drept dedus judecării (Decizia nr. 1 din 18 noiembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 43 din 20 ianuarie 2014; Decizia nr. 2 din 17 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 257 din 9 aprilie 2014; Decizia nr. 8 din 27 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 431 din 17 iunie 2015; Decizia nr. 9 din 4 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 400 din 26 mai 2016).

67. De asemenea, în referire la condiția de admisibilitate ce vizează identificarea unei veritabile probleme de drept care ar putea forma obiectul sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, se constată că în jurisprudența Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept s-a statuat că: „în sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu procedura pronunțării unei hotărâri prealabile trebuie să fie identificată o problemă de drept care necesită cu pregnanță a fi lămurită, care să prezinte o dificultate suficient de mare, în măsură să reclame intervenția instanței supreme în scopul rezolvării de principiu a chestiunii de drept și a înlăturării oricărei incertitudini care ar putea plana asupra securității raporturilor juridice deduse judecării” (Decizia nr. 24 din 29 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 820 din 4 noiembrie 2015; Decizia nr. 6 din 30 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 144 din 24 februarie 2017; Decizia nr. 62 din 18 septembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 797 din 9 octombrie 2017; Decizia nr. 90 din 4 decembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 191 din 1 martie 2018; Decizia nr. 20 din 20 mai 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 651 din 6 august 2019; Decizia nr. 17 din 17 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 508 din 15 iunie 2020).

68. Pentru a fi justificată intervenția instanței supreme în scopul preîntâmpinării unei jurisprudențe neunitare este necesar ca respectiva chestiune de drept să releve aspecte dificile și controversate de interpretare, date de neclaritatea normei și de caracterul incomplet al acesteia, fiind susceptibilă de mai multe sensuri ori accepțiuni față de imprecizia redactării textului legal.

69. Din cuprinsul încheierii de sesizare se constată că pentru a demonstra necesitatea interpretării textelor legale anterior evocate, instanța de trimitere nu are în vedere, în realitate, vreo dificultate decurgând din complexitatea, neclaritatea sau dualitatea unui text de lege, nu arată circumstanțele sau dificultățile întâmpinate sau considerentele care ar putea fundamenta o interpretare divergentă a normelor legale menționate sau care ar conferi potențialul de dificultate impus de art. 519—520 din Codul de procedură civilă și nici nu justifică,

* Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 16 din 15 martie 2021 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 486 din 11 mai 2021.

în vreun fel, în ce ar consta dificultatea înțelegerii sau aplicării considerentelor celor două decizii pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție, evocate în cuprinsul primei întrebări.

70. Întrebările adresate Înaltei Curți de Casație și Justiție nu se circumscriu unei interpretări *in abstracto* a unor dispoziții legale și nici nu vizează chestiuni de drept punctuale, concrete, adecvate speței, în realitate, față de modalitatea formulării întrebărilor de către instanța de trimitere, rezultând că ceea ce se solicită Înaltei Curți reprezintă o rezolvare a cauzei raportat la elementele de fapt din dosar. Or, potrivit art. 519 din Codul de procedură civilă, sesizarea trebuie să vizeze exclusiv probleme de interpretare a legii, operațiunile de identificare, interpretare și aplicare a unor texte de lege la anumite circumstanțe ce caracterizează fiecare litigiu neputând fi transferate completului constituit pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, ci revin instanței de judecată investite cu soluționarea cauzei.

71. Deopotrivă, deși art. 519 din Codul de procedură civilă instituie aptitudinea titularului sesizării de a hotărî dacă o chestiune de drept are relevanța necesară pentru a face obiectul sesizării, totuși revine Înaltei Curte de Casație și Justiție sarcina analizării pertinentei întrebării și necesității pronunțării unei hotărâri prealabile.

72. În cauză, prin prima întrebare prealabilă se solicită, mai întâi, interpretarea și aplicarea unor dispoziții de drept procesual care reglementează obligația de a avansa cheltuielile de executare și titularul acestei obligații.

73. Din lecturarea punctului de vedere exprimat prin încheierea de sesizare rezultă că, în realitate, plecând de la statuările Înaltei Curți de Casație și Justiție inserate în paragraful nr. 23 al Deciziei nr. 8/2016 a Completului pentru soluționarea recursului în interesul legii, respectiv paragrafele nr. 50 și 57 ale Deciziei nr. 15/2016 a Completului pentru soluționarea unor chestiuni de drept, instanța de trimitere vizează verificarea calității procesuale pasive a biroului executorului judecătoresc în cadrul contestației la executare formulate de către creditor împotriva încheierii executorului care îl obligă la avansarea unor cheltuieli pentru continuarea executării silite.

74. Prin Decizia nr. 8/2016 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție— Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, s-a reținut că din dispozițiile art. 2 alin. (1) și (2) și art. 7 lit. a) din Legea nr. 188/2000 „rezultă că profesia de executor judecătoresc are un statut special, care implică exercitarea autorității statului în vederea ducerii la îndeplinire a dispozițiilor cuprinse în hotărârile judecătorești și în alte titluri executorii, scop în care legiuitorul a conferit autoritatea necesară actelor îndeplinite de către acesta, în cadrul competențelor sale, calificându-le ca acte de autoritate publică”, respectiv că „executorul judecătoresc nu este parte în raportul execuțional existent între creditor și debitor, care are ca temei titlu executoriu”.

Prin decizia anterior menționată s-a statuat, totodată, că, „pe lângă dreptul executorului judecătoresc de a sesiza instanța de executare, anumite dispoziții procesuale reglementează expres și situațiile în care acesta poate fi chemat în instanță, conferindu-i calitate procesuală pasivă. Astfel este ipoteza reglementată de art. 399 alin. 1 din Codul de procedură civilă din 1865 [corespondent art. 712 alin. (1) teza a doua din Codul de procedură civilă], respectiv cazul refuzului începerii executării silite sau a întocmirii unui act de executare în condițiile prevăzute de lege, precum și ipoteza formulării unei contestații de către creditor împotriva încheierii de stabilire a cheltuielilor de executare [art. 670 alin. (4) din Codul de procedură civilă], în această din urmă situație efectul reducerii acestor cheltuieli de către instanța de executare fiind răsfrânt direct în patrimoniul executorului judecătoresc”.

75. Deopotrivă, în ceea ce privește suportarea cheltuielilor de executare, prin Decizia nr. 15/2016 pronunțată de Înalta

Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept s-a statuat că: „realizarea activității de executare presupune anumite cheltuieli care, după distincțiile pe care legea le face, trebuie avansate de creditor sau, după caz, de către debitor. Chiar dacă la finele executării ele sunt suportate de către debitor, imputându-se asupra patrimoniului acestuia, avansarea lor se constituie într-o sarcină distinctă de a cărei îndeplinire depinde, uneori chiar decisiv, efectuarea executării silite”, respectiv că „Este vorba așadar despre consacarea unui principiu de bază al executării silite, și anume principiul avansării de către partea care recurge la serviciile unui organ de executare a cheltuielilor pe care le implică această etapă a realizării unei creanțe, recurgându-se la forța coercitivă a statului, ca urmare a neexecutării de bunăvoie de către debitor”.

Prin aceeași decizie s-a reținut că, spre deosebire de „cheltuielile inițiale de executare care sunt în sarcina creditorului — și pe care acesta le va recupera ulterior de la debitor — toate celelalte cheltuieli efective de executare (prilejuite, de exemplu, de deplasarea executorului judecătoresc sau transportul bunurilor urmărite la locul stabilit pentru efectuarea vânzării la licitație ori de expedierea către creditor a sumelor de bani poprite) sunt în sarcina debitorului”, respectiv că „tranzând această controversă, a valorii de titlu executoriu a procesului-verbal de cheltuieli (act procedural denumit încheiere în noua reglementare), art. 670 din Codul de procedură civilă prevede expres că pentru sumele stabilite potrivit prezentului articol — referitor la cheltuielile de executare — încheierea constituie titlu executoriu atât pentru creditor, cât și pentru executorul judecătoresc, fără a fi necesară investirea cu formulă executorie (alin. 6). Noile dispoziții procedurale reglementează expres, așadar, aspectul ce rezulta și din vechea reglementare, dar prin coroborarea unor prevederi legale, respectiv ale art. 371⁷ alin. 1 și 4 din Codul de procedură civilă de la 1865, în sensul că procesul-verbal întocmit de executorul judecătoresc cu privire la cheltuielile de executare ce trebuie avansate constituie titlu executoriu împotriva creditorului. În schimb, cealaltă categorie de cheltuieli, ocazionate de efectuarea executării silite [art. 371⁷ alin. 2 din Codul de procedură civilă de la 1865], sunt în sarcina debitorului (cu excepția situației menționate anterior, referitoare la desistarea creditorului de la executare), așa încât procesul-verbal ce se va întocmi și care le va consemna va constitui titlu doar împotriva debitorului. Bineînțeles, și în ipoteza avansării cheltuielilor, creditorul le va recupera de la debitor, cu rezerva situației insolabilității acestuia din urmă. Pentru o asemenea ipoteză, riscul insolabilității nu poate fi în sarcina executorului, cel care, așa cum s-a arătat, nu este parte a raportului execuțional, ci participant, organul investit cu realizarea executării. În schimb, creditorul va putea recupera cheltuielile de la debitor când se va modifica și va permite starea patrimonială a acestuia.”

76. Deși deciziile nr. 8/2016 și 15/2016 pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție, anterior evocate, nu au analizat ipoteza contestației îndreptate împotriva încheierii de stabilire a unor cheltuieli pentru continuarea executării silite, considerentele acestor hotărâri conțin suficiente elemente care, pentru identitate de rațiune, pot fi valorificate pentru lămurirea chestiunii litigioase vizând legitimarea procesuală pasivă a executorului judecătoresc în cazul contestării de către creditor a cheltuielilor de executare stabilite în sarcina sa, pentru continuarea executării pe calea contestației la executare.

77. În acest sens, se reține că, potrivit statuărilor instanței supreme din cuprinsul deciziilor anterior menționate, legitimarea procesuală a executorului judecătoresc în cadrul contestației la executare formulate de creditor împotriva încheierii de stabilire a cheltuielilor de executare silită nu derivă din calitatea acestuia de parte în raportul execuțional existent între creditor și debitor,

care are ca temei titlul executoriu, ci din raportul juridic născut între executor și creditor, ca efect al învestirii executorului (prin cererea de executare silită, prin care se solicită concursul statului în realizarea și concretizarea titlului executoriu) de a acționa în numele și interesul creditorului, în exercitarea atribuțiilor ce i-au fost conferite de lege în procedura execuțională.

78. Spre deosebire de poziția procesuală a părților raportului juridic din procedura executării silite, ale căror demersuri judiciare urmăresc să protejeze drepturi și interese proprii în justiție, în acest caz, raportat la caracteristica încheierii de stabilire a cheltuielilor de executare silită, reglementată explicit de art. 670 alin. (6) din Codul de procedură civilă — aceea de a constitui titlu executoriu și în favoarea executorului judecătoresc — unul dintre subiectele raportului obligațional (creat subsecvent), ce ia naștere în cadrul procedurii execuționale pe latura cheltuielilor de executare, este executorul judecătoresc, titular al unui drept de creanță împotriva creditorului.

79. În acest context, s-a concluzionat că, în cazul anulării încheierii de stabilire a cheltuielilor de executare sau reducerii acestora, executorul judecătoresc [care este obligat, conform art. 720 alin. (5) din Codul de procedură civilă să se conformeze măsurilor dispuse prin hotărârea instanței care soluționează contestația la executare, putând, așadar, valorifica titlul executoriu în limitele celor stabilite prin această hotărâre judecătorească], poate fi chemat în judecată, întrucât în acest caz acesta urmărește protejarea unui interes propriu.

80. Așadar, plecând de la aceste statuări cu caracter obligatoriu, pentru a putea răspunde chestiunii litigioase privind legitimarea procesuală pasivă a executorului judecătoresc și a decela existența unei situații de coparticipare procesuală pasivă, în speță, instanța de trimitere are a lămuri dacă actul procedural reprezentat de încheierea de stabilire a unor cheltuieli de executare suplimentare pentru continuarea executării emis de executorul judecătoresc, în considerarea competenței sale funcționale în procedura executării silite, deși este realizat în beneficiul creditorului care a formulat cererea de continuare a executării silite, consacră și drepturi proprii ale executorului.

81. În alți termeni, verificarea calității procesuale pasive a executorului judecătoresc presupune a se stabili dacă, în speță, în ipoteza anulării încheierii contestate sau a reducerii cheltuielilor de executare silită stabilite pentru continuarea executării silite, ca efect al cenzurării acestora de către instanța investită cu soluționarea contestației la executare formulată de creditor, hotărârea instanței produce consecințe juridice doar asupra intereselor debitorului sau dacă acestea se produc inclusiv asupra patrimoniului propriu al executorului judecătoresc.

82. Rezultă din cele ce preced că instanța de sesizare nu are a soluționa o problemă de drept nouă, dificilă, ci o problemă de drept similară celei care a primit deja o interpretare obligatorie, prin considerentele deciziilor anterior evocate, care nu mai are aptitudinea de a ridica dificultăți de interpretare, pentru a conduce la soluții diferite și de a deschide calea mecanismului de unificare al pronunțării hotărârii prealabile.

83. În ceea ce privește evocarea Deciziei nr. 8/2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii și a Deciziei nr. 15/2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, se constată că instanța de trimitere nu a indicat identificarea unor neclarități de natură a genera o jurisprudență neunitară, ci, dimpotrivă, din cuprinsul sesizării rezultă neechivoc că nu au fost decelate dificultăți în ceea ce privește normele de drept interpretate prin aceste decizii ori efectele acestor hotărâri.

84. Conchizând, verificarea premiselor sesizării, determinate de circumstanțele litigiului și expuse în sinteză, în raport cu modalitatea de formulare a primei întrebări preliminare, relevă că încheierea de sesizare nu pune în discuție o dificultate de

interpretare punctuală a normelor de drept indicate în conținutul întrebării analizate [art. 670 alin. (1) și (6) din Codul de procedură civilă] și nici nu evidențiază o reală problemă de înțelegere a obiectului sau sensului statuărilor anterioare ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, de natură să reclame intervenția instanței supreme, ci solicită o confirmare a opiniei formulate cu privire la calitatea procesuală pasivă a executorului judecătoresc în cadrul contestației la executare cu soluționarea căreia a fost investită prima instanță, ignorând rolul și funcția hotărârilor pronunțate în cele două mecanisme de unificare a jurisprudenței — de a reprezenta un instrument util instanțelor de judecată în procesul de aplicare a legii, prin soluțiile pe care le oferă atât la o problemă de drept punctuală, cât și la altele identice ori similare, chiar încorporate în alte texte de lege decât cele care au constituit obiectul unor sesizări anterioare.

85. De altfel, opiniile teoretice majoritare și jurisprudența comunicate de către instanțele naționale actualului complet relevă că oricât de dificilă ori controversată a putut fi chestiunea legitimării procesuale pasive a executorului judecătoresc în contestația la executare formulată de creditor împotriva încheierii de stabilire a cheltuielilor de executare, ulterior pronunțării deciziilor nr. 8/2016 și 15/2016, și-a pierdut această caracteristică, în sensul că nu s-a dovedit a constitui, în continuare, un izvor de practică neunitară, opiniile minoritare exprimate ignorând nepermis fie existența acestor statuări obligatorii, conform art. 517 alin. (4), respectiv art. 521 alin. (2) din Codul de procedură civilă, fie atributul constituțional al instanței supreme, prevăzut de art. 126 alin. (3) din Constituție, de a se pronunța cu privire la interpretarea și aplicarea unitară a legii.

86. Din aceleași motive sunt înlăturate, în privința normelor anterior menționate, condiția distinctă a noutății chestiunii de drept și cea negativă, ca asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat.

87. În ceea ce privește interpretarea prevederilor art. 78 alin. (1) sau a art. 78 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la care se referă prima întrebare, se reține că, potrivit unei jurisprudențe constante a Înaltei Curți de Casație și Justiție, sesizarea pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile trebuie să vizeze o chestiune de drept determinată, pentru ca soluția dată în această procedură să aibă în vedere numai chestiunea respectivă, iar nu întreaga problematică a textului de lege indicat în sesizare. (Decizia nr. 16/2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 779 din 5 octombrie 2016; Decizia nr. 31/2017, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 471 din 22 iunie 2017).

88. Din această perspectivă, instanței de trimitere îi revine obligația de a demonstra, prin încheierea de sesizare, existența unei chestiuni de drept veritabile, și nu ipotetice, inclusiv prin indicarea tuturor elementelor relevante în procesul de interpretare a normei, pentru a nu se ajunge la depășirea limitelor investirii în soluționarea sesizării, dar și pentru a se evita, în același timp, ca dezlegarea dată de către instanța supremă să nu aibă în vedere însuși obiectul investirii instanței de trimitere și să nu conducă la dezlegarea în fond a pricinii.

89. În prezenta cauză, instanța de trimitere nu a evidențiat vreo dificultate în procesul de interpretare a acestor dispoziții legale, aplicarea acestora la speța dedusă judecătii impunând realizarea unei analize de conținut, raportat la situația concretă care justifică legitimarea procesuală pasivă a executorului judecătoresc în cadrul contestației la executare formulate de creditor împotriva încheierii de stabilire a cheltuielilor de executare.

90. Or, caracterul veritabil al chestiunii de drept trebuie să rezulte din încheierea de sesizare pronunțată de instanța de trimitere, întrucât completul de judecată investit cu soluționarea pricinii este ținut, în primul rând, să stabilească dacă este o problemă de interpretare, care să prezinte o oarecare dificultate și care implică riscul unor dezlegări diferite ulterioare în practică, simpla dilemă cu privire la sensul sau sfera de aplicare a unor norme de drept neputând constitui temei pentru inițierea acestui mecanism de unificare jurisprudențială.

91. De altfel, în privința art. 78 alin. (1) din Codul de procedură civilă, opiniile exprimate în doctrina de specialitate sunt în sensul că, în procedura contencioasă, aplicabilă contestației la executare, această normă trebuie interpretată restrictiv, în sensul că introducerea obligatorie în cauză a altor persoane reprezintă o chestiune imperativă de legalitate, ea operând pe baza unei dispoziții exprese și imperative a legii. Așa fiind, instanța nu își va putea justifica măsura pe baza unei reguli pretoriene, ci este ținută să verifice îndeplinirea situației premisă — aceea a existenței unei dispoziții legale care să prevadă, în sarcina instanței, obligația citării terțului.

92. În acest context, se impune a se observa, în ceea ce privește sintagma „în cazurile expres prevăzute de lege” din conținutul art. 78 alin. (1) din Codul de procedură civilă, că, potrivit unei jurisprudențe constante a instanței supreme, mecanismul procedural al recursului în interesul legii presupune pronunțarea unei decizii interpretative, iar nu a uneia aditive, prin care s-ar adăuga un nou conținut textului legii supuse interpretării, acest instrument urmărind uniformizarea jurisprudenței și asigurarea predictibilității acesteia și fiind pus la dispoziția instanțelor exclusiv pentru stabilirea înțelesului normelor legale interpretate (Decizia nr. 11 din 23.05.2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 525 din 13.07.2016).

93. În ceea ce privește dispozițiile art. 78 alin. (2) din Codul de procedură civilă, examenul sumar al doctrinei de specialitate relevă că unicul reper pentru aprecierea instanței în ceea ce privește necesitatea introducerii terțului în proces îl constituie caracteristicile raportului juridic dedus judecătii, mai exact imposibilitatea soluționării pe fond a litigiului fără introducerea în proces a aceluși terț. În acest caz, dacă raportul juridic dedus judecătii o cere, instanța poate pune în discuția părților introducerea terțului în proces, însă atragerea acestuia în proces se poate face doar la cererea părților inițiale, iar nu din oficiu, și doar înaintea primei instanțe [potrivit art. 78 alin. (3) din Codul de procedură civilă].

94. Ceea ce se impune, așadar, este realizarea unui simplu raționament judiciar, prin citirea textelor a căror interpretare formează obiectul sesizării. Procedându-se astfel, nu s-ar mai putea identifica nicio sursă de ambiguitate în cuprinsul textelor de lege analizate și nicio dificultate a stabilirii rațiunii normelor legale a căror lămurire se solicită.

95. De altfel, în speță, atât determinarea ipotezelor reglementate de prevederile art. 78 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, cât și relaționarea acestora au fost expuse și în cuprinsul raționamentului judiciar realizat de titularul sesizării, ceea ce sprijină concluzia că nu este vorba de texte de lege apreciate ca fiind lacunare ori controversate, cu potențial de a genera interpretări diferite, care să necesite pronunțarea unei hotărâri prealabile în scopul prevenirii apariției unei practici judiciare neunitare.

96. Or, procedura sesizării instanței supreme cu dezlegarea unei chestiuni de drept se circumscrie unui incident procedural ivit în cursul unui proces aflat în desfășurare, al cărui obiect presupune interpretarea unor norme de drept îndoielnice, lacunare sau neclare care sunt determinante pentru soluționarea pe fond a cauzei, iar finalitatea acestui demers constă în împiedicarea apariției unei jurisprudențe neunitare, iar

nu în înseși interpretarea și aplicarea legii în scopul soluționării respectivei cauze, atribut ce intră și trebuie să rămână în sfera de competență a instanței de judecată.

97. Astfel, identificarea normelor legale incidente și interpretarea acestora în vederea aplicării în cauză, folosind metodele specifice de interpretare a normelor juridice, sunt în competența judecătorului care soluționează litigiul, căruia îi revine obligația de a judeca direct și efectiv, în baza rolului constituțional, cu respectarea dispozițiilor art. 5 alin. (2) din Codul de procedură civilă și a dispozițiilor art. 22 din Codul de procedură civilă.

98. Pentru considerentele expuse, în considerarea finalității și condițiilor de admisibilitate ale procedurii hotărârii prealabile, înstituite de legiuitor pentru asigurarea jurisprudenței unitare, se constată, în ceea ce privește prima întrebare preliminară, că nu sunt îndeplinite premisele necesare declanșării unui astfel de mecanism de unificare, nefiind întrunite cumulativ condițiile de admisibilitate pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile cu privire la problemele de drept cu care acest complet a fost investit.

99. În ceea ce privește admisibilitatea celei de-a doua întrebări preliminare — vizând lămurirea posibilității instanței de apel de a invoca din oficiu, ca motiv de nelegalitate a hotărârii primei instanțe, lipsa coparticipării procesuale pasive a executorului judecătoresc, în cazul în care acesta nu a avut calitatea de intimat în cauză, „însă a fost respinsă contestația la executare pentru lipsa calității debitorului, motivându-se că are calitate Biroul executorului judecătoresc, cu consecința aplicării dispozițiilor art. 480 alin. (3) din Codul de procedură civilă, fiind formulată de către apelantă cerere privind trimiterea cauzei spre rejudecare”, se reține că, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (1) din Codul de procedură civilă, încheierea instanței de trimitere trebuie să cuprindă motivele care susțin admisibilitatea sesizării.

100. În privința celei de-a doua întrebări, din perspectiva caracterului veritabil al problemei de drept, se constată, în primul rând, că nu s-au indicat texte de lege a căror interpretare este dificilă sau care ar fi susceptibile de mai multe sensuri ori accepțiuni. Instanța de trimitere întreabă dacă poate invoca din oficiu, ca motiv de nelegalitate a hotărârii primei instanțe, lipsa coparticipării procesuale pasive a Biroului executorului judecătoresc, în circumstanțele factuale date, respectiv în condițiile investirii sale cu un apel prin care se critică soluția pronunțată în primă instanță asupra contestației la executare pe temeiul lipsei calității procesuale pasive a intimatului chemat în judecată — debitor în procedura de executare silită, apelanta solicitând trimiterea cauzei spre rejudecare.

101. Se constată că întrebarea adresată nu vizează o chestiune de drept punctuală, ci se cere o rezolvare a cauzei raportat la elementele factuale care o caracterizează. Instanța de trimitere nu invocă dificultăți în interpretarea art. 480 alin. (3) din Codul de procedură civilă, în situația dedusă judecătii în apel, ci practic solicită a se da o dezlegare cu privire la modul de aplicare a prevederilor legale anterior enunțate, la situația de fapt asupra căreia a fost investită să se pronunțe ca instanță de apel, fără a observa că astfel de dezlegări excedează competențelor Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

102. Nici în ceea ce privește problema identificării sancțiunii incidente în ipoteza nesocotirii de către prima instanță a obligației sale de a manifesta rol activ în stabilirea cadrului judecătii și nici în privința criteriilor care, potrivit unei practici judiciare constante, dar și doctrinei de specialitate, constituie temei al calificării unui motiv de apel ca fiind de ordine publică (existența unor vicii esențiale ale hotărârii supuse controlului judiciar care țin de ordinea publică), încheierea de sesizare nu cuprinde o motivare a instanței de trimitere aptă să releve reflecția judecătorilor din complet asupra acestor chestiuni de

drept, asupra diferitelor variante de interpretare posibile, cu argumentele aferente, menite să releve caracterul complex sau, după caz, precar al reglementării, de natură a conduce, în final, la o jurisprudență neunitară.

103. Or, în situația în care niciun raționament juridic al instanței de trimitere nu arată în ce ar consta caracterul lacunar al unei norme legale, care să necesite o dezlegare de principiu în scopul împiedicării apariției unei jurisprudențe neunitare în materie, soluția Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a fost aceea de respingere a sesizării ca inadmisibilă (Decizia nr. 16 din 23 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 779 din 5 octombrie 2016; Decizia nr. 24 din 29 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 820 din 4 noiembrie 2015; Decizia nr. 6 din 30 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 144 din 24 februarie 2017; Decizia nr. 10 din 4 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 393 din 23 mai 2016).

104. Distinct de această condiție de admisibilitate, se constată că, în cazul analizat, soluționarea chestiunii de drept prin care se urmărește a se stabili dacă instanța de apel poate invoca, din oficiu, ca motiv de nelegalitate a hotărârii primei instanțe lipsa coparticipării procesuale pasive a executorului judecătoresc presupune identificarea normelor incidente și determinarea regimului juridic al nulității aplicabile în ipoteza nerespectării dispozițiilor legale care reglementează introducerea forțată în proces a altor persoane, respectiv verificarea incidenței unor limite temporale până la care se poate dispune introducerea forțată în proces a terțelor persoane, ceea ce presupune implicit și stabilirea caracterului normelor care impun aceste limite, respectiv dacă acestea sunt imperative, de ordine publică sau sunt norme de ordine privată.

105. Or, în procedura pronunțării unei hotărâri prealabile, Înalta Curte de Casație și Justiție nu se substituie atributului fundamental al instanțelor, de interpretare și aplicare a legii, ci se limitează la a facilita judecătorului eliminarea ambiguităților ori dificultăților unor texte de lege, ceea ce nu este cazul în prezenta cauză.

110. Pentru aceste considerente, constatând că nu sunt îndeplinite toate condițiile de admisibilitate impuse de art. 519 din Codul de procedură civilă, în temeiul art. 521 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Tribunalul Olt — Secția I civilă în Dosarul nr. 256/311/2020*, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

„1. Dacă în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 670 alin. (1) și (6) din Codul de procedură civilă, având în vedere și Decizia R.I.L. nr. 8/2016 și Decizia nr. 15/2016 — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, Biroul executorului judecătoresc are calitate procesuală pasivă în contestația la executare în care se solicită anularea încheierii de stabilire avans cheltuieli necesare continuării procedurii de executare silită, fiind aplicabile dispozițiile art. 78 alin. (1) din Codul de procedură civilă sau ale art. 78 alin. (2) din Codul de procedură civilă referitoare la introducerea forțată în cauză, din oficiu, a altor persoane.

2. Ca urmare a răspunsului la prima întrebare, să se interpreteze dacă instanța de apel poate invoca din oficiu ca motiv de nelegalitate a hotărârii primei instanțe lipsa coparticipării procesuale pasive a Biroului executorului judecătoresc, în cazul în care acesta nu a avut calitatea de intimat în cauză, însă s-a respins contestația la executare pentru lipsa calității debitorului, motivându-se că are calitate Biroul executorului judecătoresc, cu consecința aplicării dispozițiilor art. 480 alin. (3) din Codul de procedură civilă, fiind formulată de către apelantă cerere privind trimiterea cauzei spre rejudecare.”

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 12 aprilie 2021.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

GABRIELA ELENA BOGASIU

Magistrat-asistent,
Ileana Peligrad

ACTE ALE CONSILIULUI CONCURENȚEI

CONSILIUL CONCURENȚEI

ORDIN**privind punerea în aplicare a Instrucțiunilor pentru completarea Instrucțiunilor privind individualizarea sancțiunilor pentru contravențiile prevăzute la art. 55 din Legea concurenței nr. 21/1996, puse în aplicare prin Ordinul președintelui Consiliului Concurenței nr. 1.037/2019**

În baza prevederilor art. 19 alin. (4) lit. d), ale art. 26 alin. (1), precum și ale art. 27 alin. (1) din Legea concurenței nr. 21/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

președintele Consiliului Concurenței emite următorul ordin:

Art. 1. — În urma adoptării în plenum Consiliului Concurenței se pun în aplicare Instrucțiunile pentru completarea Instrucțiunilor privind individualizarea sancțiunilor pentru contravențiile prevăzute la art. 55 din Legea concurenței nr. 21/1996, puse în aplicare prin Ordinul președintelui Consiliului Concurenței nr. 1.037/2019, prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Compartimentele de specialitate din cadrul Consiliului Concurenței vor urmări punerea în aplicare a prevederilor prezentului ordin.

Art. 3. — Prezentul ordin intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Președintele Consiliului Concurenței,
Elena Kleininger

București, 4 iunie 2021.
Nr. 388.

ANEXĂ

INSTRUCȚIUNI**pentru completarea Instrucțiunilor privind individualizarea sancțiunilor pentru contravențiile prevăzute la art. 55 din Legea concurenței nr. 21/1996, puse în aplicare prin Ordinul președintelui Consiliului Concurenței nr. 1.037/2019**

În temeiul art. 26 alin. (1) din Legea concurenței nr. 21/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

Consiliul Concurenței adoptă prezentele instrucțiuni.

Art. I. — După punctul 63² din Instrucțiunile privind individualizarea sancțiunilor pentru contravențiile prevăzute la art. 55 din Legea concurenței nr. 21/1996, puse în aplicare prin Ordinul președintelui Consiliului Concurenței nr. 1.037/2019, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.017 din 18 decembrie 2019, cu modificările și completările ulterioare, se introduce un nou punct, punctul 63³, cu următorul cuprins:

„63³. În situația în care, în anul sancționării, independent de ipotezele prevăzute la pct. 63¹, 63² și 65, contextul economic

din sectorul în care a avut loc încălcarea a fost unul defavorabil și acest aspect se reflectă obiectiv și substanțial în situația financiară a întreprinderii, amenda rezultată după individualizarea conform cap. I—IV se poate diminua cu până la 10%, la solicitarea acesteia.”

Art. II. — Prezentele instrucțiuni sunt puse în aplicare prin ordin al președintelui Consiliului Concurenței și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Adresa Biroului pentru relații cu publicul este:
Str. Parcului nr. 65, intrarea A, sectorul 1, București; 012329.
Tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72,
e-mail: pierderiacte@ramo.ro, concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro

